

Lausunto YVA-selostuksesta / Rikkirikasteen hyötykäyttö / Boliden Kokkola

Rakennus- ja ympäristölautakunta 18.12.2024 § 176
289/11.00.03/2024

Valmistelijat

Johtava ympäristötarkastaja Tuomas Hirvijoki, lupatarkastaja Tiia Sillanpää, ympäristötarkastaja Elisa Lindgren

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus pyytää Kokkolan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa YVA-selostuksesta koskien Boliden Kokkola Oy:n YVA-selostusta rikkirikasteen hyötykäyttöhankkeesta. YVA-selostusta koskevat aineistot sekä aiemmat YVA-ohjelmaa koskevat aineistot löytyvät Kokkolan kaupungin verkkosivuilta sekä ympäristöhallinnon verkkopalvelusta "[tästä](#)". Lausunto tulee antaa 23.12.2024 mennessä yhteysviranomaiselle.

Hanke:

Hankkeessa Boliden Kokkola Oy suunnittelee sinkkitehtaan pohjoispuolella sijaitsevan jätealueen altaisiin loppusijoitetun rikkirikasteen hyötykäyttöä. Suunnitelman mukaan rikkirikaste (n. 400 000 tonnia / n. 540 000 m³) poistetaan altaista suodatusta, välivarastointia ja jatkokäsittelyä varten ja tämän jälkeen rikkirikastealtaat 8A ja 8B poistetaan ja tasataan yhteisjätteen läjitystä varten. Rikkirikasteen hyötykäyttöhankkeen myötä vapautuu tilaa nykyiselle jätealueelle. Jatkokäsittelyvaihtoehtoina ovat rikkirikasteen hyödyntäminen Boliden Kokkolan sinkkitehtaalla olemassa olevissa prosesseissa tai uuden pyrometallurgisen prosessin avulla. Vaihtoehtoisesti rikkirikaste voidaan toimittaa ulkopuoliselle toimijalle käsiteltäväksi tai loppusijoitettavaksi. Rikkirikasteen hyötykäyttö uuden pyrometallurgisen prosessin avulla edellyttää toista rikkihappotehdasta nykyisen rinnalle. Rikkirikastealtaat 8A ja 8B on esitetty oheismateriaalissa A.

Oheismateriaali A

Rikkirikastealtaat

Hankevaihtoehdot:

VE 0: Rakennetaan pelkästään uusi suodattamo ja välivarasto rikkirikasteelle. VE0:ssa Boliden Kokkolan olemassa olevaan laitokseen ei rakenneta lisäkapasiteettia vaan suodatettu rikkirikaste käsitellään olemassa olevassa laitoksessa.

VE 0+: Rakennetaan pelkästään uusi suodattamo ja välivarasto rikkirikasteelle. VE0:ssa Boliden Kokkolan olemassa olevaan laitokseen ei rakenneta lisäkapasiteettia vaan suodatettu rikkirikaste toimitetaan Bolidenin muille toimipaikoille tai ulkopuoliselle toimijalle käsiteltäväksi tai loppusijoitettavaksi.

VE 1: Rakennetaan uusi suodattamo ja välivarasto rikkirikasteelle. Rikkirikaste hyötykäytetään Boliden Kokkolan tehtaalla, jolloin rakennetaan uusi pyrometallurginen prosessi sekä toinen rikkihappotehdas. VE1:ssä tarkastellaan kahta alavaihtoehtoa:

VE1a: rakennetaan kolmas pasutto ja uusi rikkihappotehdas. Rikkirikaste syötetään kaikkien kolmen pasuton kautta. Rikkirikaste ei sovellu yksinään syötteeksi pasuttoon, joten se sekoitetaan sinkkirikasteen kanssa. Syötettävän sinkkirikasteen määrä ja syntyvän pasutteen määrä kasvaa. Sinkin tuotanto kasvaa vajaat 10%. Rikkihapon tuotantokapasiteetti kaksinkertaistuu.

VE1b: rakennetaan kolmannen pasuton sijaan rumpu-uuni ja uusi rikkihappotehdas. Rumpu-uunissa käsitellään pelkkää rikkirikastetta. Prosessista syntyvä kalsiini myydään jatkokäsittelyyn Bolidenin muille sulatoille. Rikkihapon tuotantokapasiteetti kaksinkertaistuu.

Asian aiempi käsittely

Rakennus- ja ympäristölautakunta antoi lausunnon YVA-ohjelmasta 10.4.2024 § 55. YVA-konsultti on huomionnut rakennus- ja ympäristölautakunnan aiemman lausunnon selostuksessa ja vastannut kysymyksiin kattavasti mallinnusten ja arvioitujen päästöjen (lämpökuorma ja ilmapäästöt ml. metallipäästöt ilmaan) osalta.

Asian jatko

Yhteysviranomaisen antaa asiasta perustellun päätelmän, joka tulee huomioida tulevissa ympäristölupakäsittelyissä. Lupakäsittelyissä rakennus- ja ympäristölautakunnalta pyydetään erikseen lausuntoa.

Ehdotus lausunnoksi YVA-selostuksesta

Kaikissa YVA-vaihtoehdoissa rikkirikastetta välivarastoidaan alueella. Välivarastointialue 1 sijaitsee lähimpänä Patamäen pohjavesialuetta. Patamäen pohjavesialue on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi 1-luokan pohjavesialueeksi. Ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että rikkirikasteen varastointi ei saa heikentää Patamäen pohjavesialueen kemiallista eikä määrällistä tilaa.

YVA-selostuksessa vesistövaikutukset on jaettu karkeasti lämpökuorman lisääntymisen ja metallikuormituksen lisääntymisen vaikutuksiin. Ravinnekuormituksen määrän ei YVA-selostuksen mukaan arvioida muuttuvan hankevaihtoehtojen takia. YVA-selostuksessa on todettu, että hankevaihtoehtojen VE1a ja VE1b lämpökuormituksen kasvu oli etenkin purkupaikan KIPE välittömässä läheisyydessä merkittävä, mutta mittauksin havaittava vaikutus (yli 0,5 °C lämmönousu) rajautuu suhteellisen pienelle alueelle sataman ja teollisten toimintojen alueen läheisyyteen. Ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että vesien johtaminen merialueelle ei saa heikentää Kokkolan edustan vesimuodostumien ekologista tai kemiallista tilaa eikä estää vesien -tai merenhoidon

tavoitteiden saavuttamista. Ympäristönsuojeluviranomainen muistuttaa, että vesien- ja merenhoidon tavoitteena on vesien tila hyvä tila vuoteen 2027 mennessä.

YVA-selostuksessa on todettu, että hankevaihtoehto VE1a lisää nykytilanteeseen verrattuna hankevaihtoehtoista eniten eri kuljetusmuotojen liikennemääriä. Syntyvistä tiekuljetuksista merkittävä osa on Bolidenin Kokkolan tehdasalueen, Kokkolan suurteollisuuspuiston ja Kokkolan sataman välisiä sisäisiä kuljetuksia. Suurimmat vaikutukset aiheutuvat alueen sisäisille teille. Ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että eri hankevaihtoehtoissa tulee kiinnittää erityistä huomiota lisääntyviin liikennemääriin ja liikenneturvallisuuteen.

YVA-selostuksessa todetaan, että suodatetun rikkirikasteen varastointiin liittyy itsestään syttymisen riski. Varastoidun materiaalin mahdollisimman nopea jatkokäsittely toimii syttymisen estävänä tekijänä. Ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että suodatettu rikkirikaste tulee varastoida hallitusti materiaalin syttymisen estämiseksi.

YVA-selostuksessa on todettu, että hankkeen vaikutukset Rummelö-Harrbådanin ja Kokkolan saariston Natura-alueiden suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin ja linnustoon sekä eläimistöön jäävät vähäisiksi. Kokkolan saariston Natura-alueen lajistoon kohdistuu eniten vaikutuksia hankevaihtoehdosta VE1a, sillä lisääntynyt laivaliikenne voi kasvattaa häiriön määrää laivaväylillä, etenkin Kokkolan saariston SPA-alueen läpi kulkevalla osuudella. Tämä voi vaikuttaa heikentävästi läheisillä saarilla ja luodoilla pesiviin lintuihin. Rakentamisen aikaisen melun haittavaikutuksia Rummelö-Harrbådanin pesimälajistoon voidaan lieventää toteuttamalla rakentaminen pesimäajan ulkopuolella.

Ilmapäästöjen osalta YVA-selostuksessa on arvioitu nykyisen ja mahdollisen uuden rikkihappotehtaan yhteenlasketun SO₂ -päästön kasvavan merkittävästi (695 t/a yhteenlaskettuna), kun nykyisen ympäristöluvan lupamääräyksessä 13 raja-arvoksi on määritetty 550 t/a. Esimerkiksi vuonna 2023 nykyisen rikkihappotehtaan SO₂-ilmapäästöt olivat 229 tonnia (vuonna 2022: 322 tonnia). YVA-selostuksessa on kuvattu selkeästi eri päästökomenttien kasvu eri hankevaihtoehtoissa.

Lopuksi ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että kyseessä on kuitenkin positiivinen ja merkittävä kiertotaloushanke, jolla jätettä saadaan uudelleen hyödynnettäväksi ja rikkirikastealtaiden poistaminen vapauttaa merkittävän määrän tilaa vaarallisen jätteen kaatopaikalle useiden vuosien ajaksi.

Johtava ympäristötarkastaja

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää esittää edellä ehdotetun lausunnon yhteysviranomaiselle.

Päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi päätösesityksen.